

Kako lahko pri tujih jeziki pomagam svojemu otroku?

Veliko poslušamo o tem, kako se otroci z lahkoto naučijo tujih jezikov, pa vendar veliko staršev obupuje nad uspešnostjo svojih otrok pri usvajanju tujega jezika v šoli. Zanimivo je, da je generacija, ki trenutno obiskuje srednje, kaj šele osnove šole, veliko bolj izpostavljena angleščini pa tudi drugim tujim jezikom, a se to ne pozna na njihovi uspešnosti v šoli, kot bi pričakovali. Kaj je razlog za to in kako lahko starši skupaj z otrokom najdemo uspešnejši način učenja?

DEANA JEZERŠEK

SO OTROCI RES MALE SPUŽVICE?

Da, res je. Otrokovi možgani imajo možnost usvojiti prav vsak jezik, če so le temu dovolj izpostavljeni. Tujega jezika se lahko učijo vzporedno z maternim in to brez kakršnegakoli napora. To je zelo lahko doseči v večjezičnem okolju, ko imata npr. mati in oče različna maternja jezika. Težje je v okolju, kjer je edini jezik, ki se govori in v okolju, kjer je edini jezik, ki se govori in v družini in okolici otroka, le slovenščina. V takem primeru moramo starši iskati okolja, kjer je jezik komunikacije

angleščina oz. drugi zeleni tuj jezik. Taka okolja so npr. tujejezični vrtci in šole, tujejezične varuške, tujejezični prijatelji, risanke, filmi, knjige v ciljnem jeziku. Večja kot je izpostavljenost, bolj bo tuj jezik blizu materinščine in lažje se ga bodo otroci naučili.

KDAJ UČENJE TUJEGA JEZIKA POSTANE NAPOR?

Nevrologi trdijo, da se učenje tujega jezika iz podzavestnega, lažjega učenja prelevi v zavestno, težje v času puber-

tete. Medtem ko imamo do takrat čas, da usvojimo tuj jezik na stopnji maternega (da zvenimo kot materni govorec in v tujem jeziku tudi razmišljamo), te možnosti ob vstopu v puberteto drastično upadejo. Razlog v tem naj bi bil v zorenju možganov, kajti »poti«, ki se v času zorenja možganov niso uporabljale in vzdrževale (v primeru tujih jezikov ni bilo izpostavljenosti tujemu jeziku), se enostavno zaprejo. Tujega jezika se sicer lahko še vedno naučimo, le redki pa bodo v njem tudi »doma« (da bi se v tujem jeziku počutili popolnoma suvereni in bi v njem razmišljali).

JEZIK NI ŠOLSKI PREDMET

Po pravkar omenjeni teoriji bi se morali otroci vsaj v prvi polovici osnovne šole torej angleščine naučiti brez težav. Pa ni tako. Primarni razlog je pomanjkanje aktivne izpostavljenosti jeziku, drugi pa je način, kako je angleščina predstavljena v šoli. Poudarek je na slovnici in kupu novih, izoliranih besed. Učenje jezika se tako le malo razlikuje od učenja vsebin ostalih predmetov. Otrokom je potrebno vsebine, ki se jih učijo v šoli, pokazati v njihovem svetu doma; pokazati, da je slovnica prisotna tudi v besedilih najljubših pesmi ali na socialnih omrežjih, da nove besede, ki se jih v šoli učijo, sestavljajo besedila v YouTube videih ipd. Naj navedem konkreten primer s Facebooka. Ena najpogostejših slovnčnih napak v angleščini je neuporaba končnice –

s pri glagolih za 3. osebo ednine (on, ona, ono) v sedanjiku. Ko nekdo všečka našo fotografijo, komentar, objavo (stisne gumb »like«), se med sporočili o novostih pojavi glagol s končnico –s (npr. Deana likes your photo). In to vidijo vsak dan večkrat. Pomagajte otroku povezati oba svetova. Prosite ga za pomoč pri uporabi Facebooka ali pa mu med gledanjem filma ali poslušanjem glasbe postavite preprosta vprašanja, kot so »Kaj je rekel?«, »Kako se že to reče v angleščini?«, »Kaj poje v tem refrenu?« S tem boste pasivnega poslušalca zbudili in ga spremenili v aktivnega. Vendar ...

... NE PODCENJUJTE SVOJEGA OTROKA

Starši smo zelo ponosni, ko naš malček usvoji prve angleške besede. Z njegovim znanjem paradiramo pred prijatelji in vedno znova ponavljamo tisto tipično vprašanje: »Kako se po angleško reče _____?« Morda bo malčkom nekaj časa še zanimivo, ne počnite pa tega s šolarji. Taka vprašanja postavljajte »mimogrede«. Kot da imate besedo na koncu jezika, pa se je ne spomnite; kot da ste povedano v tujem jeziku preslišali, pa bi želeli, da vam ponovi; kot da prebranega ne razumete in ga prosite za pomoč (mogoče vam niti ne bo treba igrati, ampak boste pomoč resnično potrebovali). Nihče si ne želi biti testiran, sploh ne pred ostalimi, zato naj bodo ti »mali testi« med vama z otrokom in naravni glede na trenutne situacije. Zahvalite se za pomoč, tu pa tam pohvalite znanje, vendar ne pretiravajte. Naj bo naravno.

SINHRONIZIRANE RISANKE NAS OROPAJO

V zadnjem času opažam porast sinhroniziranih risank, serij in nadaljevanj. Kakor se morda zdi, da s tem ohranjamo slovenski jezik ali pa da skrbimo za razumevanje najmlajših, našim otrokom v resnici delamo medvedjo uslugo. Pri sinhronizacijah ne slišimo melodije in barve jezika, s prevodi se izgubijo prisposode, fraze in druge besedne zveze, značilne za izvorni jezik (za kar niso krivi prevajalci, saj ne gre za napako, ampak za lokaliziranje povedanega), pa tudi za podtone, humor, ironijo in kulturo jezika. Če želite postaviti temelje za

znanje določenega tujega jezika, otroku ponudite izvirmik.

USTVARITE OTROKU PRILožNOST ZA GOVOR

Poslušanje in branje sicer bogatita jezikovno znanje, najpomembnejši pa je govor. Najpogostejši stavek na temo tujih jezikov po zaključenem šolanju je: »Veliko razumem, govorim pa ne.« To je posledica neaktivne uporabe jezika. Šolska ura je dolga 45 minut in če je v razredu 25 učencev, dobi vsak bolj skromno minutažo za trening govora. Zopet gre za veliko pisanja, branja in poslušanja, pri govoru pa zmrznemo. Poglejte, kje bi se vaš otrok lahko družil z nekom v tujem jeziku: preverite možnosti potovanja v državo ciljnega jezika (družinske počitnice, jezikovna potovanja, potovanja s prijatelji), internet ponuja več spletnih strani, kjer se lahko povežete z maternimi govorci ciljnega jezika in z njimi lahko otroci vadijo jezik (pri mlajših seveda pod vašim nadzorom), npr. italki.com. Tudi na Facebooku lahko najdete skupine, ki omogočajo druženja v tujih jezikih.

INŠTRUKCIJE? JEZIKOVNI TEČAJ?

Pri inštrukcijah bodite pozorni na to, da inštruktor ni zgolj podaljšek šolskega načina razlage (ki vašemu otroku očitno ne ustreza) in za vaje uporablja iste naloge, ampak da se posveti tudi grajenju odnosa do jezika, razvoju sposobnosti govora in predvsem, da prislunne težavam, s katerimi se srečuje vaš otrok. Pri izboru jezikovnega tečaja pa se najprej vprašajte, kaj želite s tečajem doseči. Če se vam zdi, da ima vaš otrok premalo stika s tujim jezikom in vam je pomembno zgolj da govori o čemerkoli, da le pridobiva na minutaži v tujem jeziku, potem so dovolj skupinski tečaji, če pa znanje tujega jezika nujno potrebuje ali jezika v šoli ne mara oziroma mu način podajanja znanja ne ustreza ipd., mu namenite nekaj ur individualnega tečaja.

Deana Jezeršek je vodja izobraževanja in razvoja v Languagesitter d.o.o., šoli za prirojeno učenje jezikov.

ENGLISH TO GO

Včasih smo ob začetku šolskega leta najprej pregledali koledar, upajoč, da bo čimveč praznikov padlo na delovne dni. Morda tudi sedaj, ko nismo več šolarji, upamo na rdeče obarvane koledarske dni. O morebitni odsotnosti z delovnega mesta zaradi praznikov pa moramo tokrat kdaj obvestiti tudi poslovne partnerje iz tujine. Da se ne bi znašli v zadregi, kako **imena praznikov** prevesti v angleščino, smo tokrat to naredili za vas že mi. Dodali smo tudi druge praznike, ki niso dela prosti, saj so kdaj dobra tema za pogovor v tujem jeziku.

novo leto
New Year

Prešernov dan
Prešeren Day (Culture Day)

pust
Carnival

pustni torek
Shrove Tuesday

dan žena
International Women's Day

veliki petek
Good Friday

velika noč
Easter

velikonočni ponedeljek
Easter Monday

jurjevanje
St. George's Day

dan upora proti okupatorju
Day of Uprising Against Occupation

praznik dela
May Day / Labor Day

binkošti
Whitsunday

dan državnosti
Statehood Day

Marijino vnebovzetje
Assumption of Mary

združenje prekmurskih Slovencev k matični domovini
Incorporation of Prekmurje Slovenes to the Motherland Day

vrnitev Primorske k matični domovini
Restoration of Primorska to the Motherland Day

dan suverenosti
Sovereignty Day

dan spomina na mrtve / vsi sveti
All Saints' Day

martinovanje
St. Martin's Feast Day

dan Rudolfa Maistra
Rudolf Maister Day

Miklavž
St. Nicholas Day

božič
Christmas

dan samostojnosti in enotnosti
Independence and Unity Day